

ב א מיי פ"ח מהל' סני
המקדש ה':
בא ב מיי פ"ח מהל' סני
הנכח מ [טו"ש"ע י"ד ק'
רמו סעי' א']:
בב ג מיי פ"ח מהל' סני
יוה"כ ה' ו פ"ד הלכה
ז:
ד [מיי] שם פ"ב הלכה ז]:

רבינו חננאל

חני אחר שכלתה עבודת צבור
בהן שיש לו כתובת לובשה
ועובד בה עבודת יחיד,
ולכבוד שימסנה לזכור יפה
יפה. ישמעאל בן פיאבי
עשהה לו אמו כתובת בק'
מנה כו'. וכן ר' אלעזר בן
חרסום לבש כתובת משתי
רבוא. ואע"ג שהיו החותמין
כפולין ששה, היה נראה
מחובה ערום. ולפיכך לא
הניחוהו הכהנים לעבוד בה.
יירושלמי, מירא אהת ר'
אלעזר בן חרסום מים וסביב
את המבוא ד' פעמים. תני
רבנן עני ועשיר ורשב באין
לדין כרי ער ונמצא הילל
מחייב את העניים ור' אלעזר
בן חרסום את העשירים
ורוסף את הרשעים. יירושלמי
בתלית זה הפרק, תני יושן
טעון טבילה, נתנמנם טעון
קידוש ידים ורגלים, ואוקמה
סמפן בכותל יושן. ונתי ר'
חיהה אין ישיבה בעורה אלא
למלכי בית דוד, ורש לקיש
[אמר] ולא אפילו למלכי
בית דוד, והאי דכתיב ריבא
המלך דוד וישב לפני ה',
שיישב עצמו בחפלה. תני
עור שיעברו לישום קמיע
מותר לכתוב עליו מזוזה
רשב"ג אסור. חני העושה
כלי ער שלא נשתמש בו
הדיוט מותר לגבוה, אבל
משנשתמש בו הדיוט אסור
לגבוה. אבנים שחבצם לישום
מת אסורין בהנאה, לישום חי
ולישום מת מותרין בהנאה.
הזורק כלי לפני מפתח של
מת, לחוד ד' אמות אסור
ולישום מת מותרין בהנאה.
פרו ופר יהודה עומד בין האולם
ולמזבח כו'.

תוס' ישנים

[ב] שאר התלמוד, דהאם כולי
עלמא מייבי משום דהוי פסיק
רישוי דקין דמנעמא גלילית
עלויות כדליתא דהא [א']
אפשר שלא יציע, וינחל ליה
עני כדליתא דהעני, אלא לר'
שמעון פטור דליתא מלכתא
שאינה כריכה לגופה ור' יהודה
מחייב בדבר שאין מתייחס
(ב) [ב] דהוי אינה מתייחס
לגופה, והא דקרי ליה אין
מתייחס לפי שלא נעשית
מחשבתו שמתוך לבנות
והעני, אלא שאר [אע"פ]
מתייחס אינו אסור לרבי יהודה
אלא מדריגתו. וא"ת אי מלכתא
שאינה כריכה לגופה פלגי,
מאי שנא דהי דקאמרי טע
רבנן החומה גחלים שבנת
והועברו מלתיאן מידי ומיל
אידן פטור, ומוקי לה הא
כמאן דלמך מלכתא שאינה
כריכה לגופה הייא חייב כמאן
דלמך פטור, אמרי נקט כהא
לשנא דמלכתא שאינה כריכה
לגופה טפי מלתיאן. וי"ל

ניחוש שמא לא ימסרנה יפה

יפה קמ"ל. ואפי' לרבנן
דרבי יוסי צפרק הנייה והעליה (ב"מ
דף קס"ט). דסבירא להו שומרי ספיחים
בצדיעות נוטלין שטרן מתרומת
הלשכה ורבי יוסי אומר אף הרוצה
להתנדב צמס עושה וקאמר דפליגי
במיחש דילמא לא מסר לזכור יפה
דרבנן סברי מישינן הכא מודו דלאן
סדיי דכ"ג מסר ליה יפה שהוא גדול
צמורה וידע שיש למסור יפה ועוד
ליה שכל כבוד כהונה הוא שלו מסר
כיון שכל אגב מציוט שעודב צה
וכן לזן צוכרי דלמך צפרק הקומן
רבה (נמנות דף כ"א): כל כהן ששוקל
אינו חוטא ופריך כיון דלכתמילה לא
מיימיז לאימיוי כי קא מיימי מעייל
חולין לעורה ומשני דמסר ליה לזכור
איכא למימר אפילו אמ"ל דסבירא
ליה כרבנן דפ' הנייה והעליה (ב"מ
דף קס"ט). דהוא אפי' רבנן מודו
כיון שכל ישראל מצליח שקלים אינהו
נמי הוי דפטיירי מסרי לזכור יפה יפה
ועוד כיון שכל ריח הקרצנות הצאים
מן השקלים שלהם הוא גמרי ומסרי
יפה: **אנא** השם. צירושלמי יש
דבראשונה אמר אלא השם ובשניה
אלא צסם כפר נא וכו':
נוקמיה

מיתובי ולבשו בגדים אחרים ולא יקדשו את
העם בבגדיהם מאי לאו אחרים חשובין מהן
לא אחרים פחותים מהן תני ר' רב הונא בר
יהודה ואמרי לה רב שמואל בר יהודה א"האר
שכלתה עבודת ציבור בהן שעשתה לו אמו
כתונת לובשה ועובד בה עבודת יחיד
ובלבד שימסרנה לציבור פ' פשיטא מהו
דתימא ניחוש שמא לא ימסרנה יפה יפה
קמ"ל אמרו א עליו על רבי ישמעאל בן
פאבי שעשתה לו אמו כתונת של מאה
מנה ולובשה ועובד בה עבודת יחיד ומסרה
לציבור אמרו עליו על ר' אלעזר בן חרסום
שעשתה לו אמו כתונת משתי ריבוא ולא
הניחוהו אחיו הכהנים ללובשה מפני שנראה
כערום ומי מתחזיו והאמר מר ר' חוטין כפול
ששה אמר אב"י כהמרא כמזוגא ה"ר ר' עניני
ועשיר ורשע באין לדין לעני אומרים לו
מפני מה לא עסקת בתורה אם אומר עני
הייתי וטרוד במזונותי אומרים לו כלום עני
היית ויתר מהלל אמרו עליו על הלל הזקן
שבכל יום ויום היה עושה ומשתכר
המדרש וחציו לפרנסתו ולפרנסת אנשי
ביתו פעם אחת לא מצא להשתכר ולא
הניחו שומר בית המדרש להכנס עלה
ונתלה וישב על פי ארובה כדי שישמע
דברי אלהים חיים מפי שמעיה ואבטליון אמרו אותו היום ערב שבת היה
ותקופת טבת היתה יורד עליו שלג מן השמים כשעלה עמוד השחר אמר
לו שמעיה לאבטליון אבטליון אחי בכל יום הבית מאיר והיום אפל שמא
יום המעונן הוא הציצו עיניהן וראו דמות אדם בארובה עלו ומצאו עליו רום
שליש אמות שלג פרקוהו והרחיצוהו וסיכוהו והושיבוהו כנגד המדרגה אמרו
ראוי זה לחלל עליו את השבת עשיר אומרים לו מפני מה לא עסקת בתורה
אם אומר עשיר הייתי וטרוד הייתי בנכסי אומרים לו כלום עשיר היית ויתר
מרבני אלעזר אמרו עליו על רבי אלעזר בן חרסום שהניח לו אביו אלף עיירות
ביבשה וכנגדן אלף ספינות בים ובכל יום ויום נוטל נאד של קמח על כתיפו
ומהלך מעיר לעיר וממדינה למדינה ללמוד תורה פעם אחת מצאוהו עבדיו
ועשו בו אנגריא אמר להן בבקשה מכם הניחונו ואלך ללמוד תורה אמרו
לו חיי רבי אלעזר בן חרסום שאין מניחין אותך ומוימו לא הלך וראה אותן
אלא יושב ועוסק בתורה כל היום וכל הלילה רשע אומרים לו מפני מה לא
עסקת בתורה אם אמר נאה הייתי וטרוד ביצרי (היה) אומרים לו כלום נאה
היית מיוסף אמרו עליו על יוסף הצדיק בכל יום ויום היתה אשת פוטיפר
משדלתו בדברים בגדים שלבשה לו שחרית לא לבשה לו ערבית בגדים
שלבשה לו ערבית לא לבשה לו שחרית אמרה לו השמע לי אמר לה לאו
אמרה לו הריני חובשתך בבית האסורין אמר לה ה' מתיר אסורים
הריני כופפת קומתך ה' זוקף כפופים הריני מסמא את עיניך ה'
פוקח עורים נתנה לו אלף ככרי כסף לשמוע אליה לשכב אצלה
להיות עמה ולא רצה לשמוע אליה לשכב אצלה בעוה"ז להיות עמה
לעוה"ב נמצא הלל מחייב את העניים רבי אלעזר בן חרסום מחייב את העשירים יוסף מחייב את
הרשעים: **מתני'** בא לו אצל פרו ופרו היה עומד בין האולם ולמזבח ראשו לדרום ופניו למערב והכהן
עומד במזרח ופניו למערב וסומך שתי ידיו עליו ומתודה וכך היה אומר אנא השם עויתי ופשעתי ושחטאתי לפניך
אני וביתי אנא השם כפר נא לעונות ולפשעים ולחטאים שעויתי ופשעתי ושחטאתי לפניך אני וביתי ככתוב
בתורת משה עבדך כ' ביום הזה יכפר וגו' והן עונין אחריו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

מיתובי ולבשו בגדים אחרים. ולא גרסינן וקרבנו אל אשך לעם דהוא קרא לא
גבי שירות כתיב אלא גבי בגדים שאלכו בהן ולא אפשר לאוקומי ציוה"כ אלא מהאי קרא מותיב וצאלתם אל חצר החילונה וגו' דאיכא
לאוקומי ציוה"כ דכתיב לעיל מיניה והיה צבואם אל שערי החצר הפנימית (ב) ולא יעלה עליהם אמר הא ודאי ציוס הכיפורים כתיב דאי בשאר
ימות השנה הא איכא מעיל דכוליה תכלת וחושן ואפוד דלית ציה תכלת וכתיב צתריה וצאלתם אל החצר החילונה יפשוטו את בגדיהם וגו'
ולבשו בגדים אחרים וקא סלקא דעמין
דהכי קאמר וכשיחזור ויכנס שם
צין הערבים ולבשו בגדי זד אחרים
ולא את הראשונים. ומשום דלא רמזה
משה צאורייתא והילכתא הוו גמירי
לה אלא יחוקל וקאמריה אקרא.
ולא יקדשו את העם דכתיב צסיפא
מילתא אחריתי היא וכשיתערכו עם
העם ילבשו בגדי חול: מאי לאו
אחרים תשובין מהן. דאי לאו
לעילוינהו למה לי למכתב אחרים
למשמע שלא יהיו דומין לראשונים:
לא פחותין מהן. לפי שבגדיהם הראשונים
חשובה ומכפרת וזו אינה אלא לפנות
את המקום שאין כבוד שיהיו מונחין
שם לפיכך שינה הכתוב צבגדים
לפחות: **עבודם יחיד.** הולאת
קף ומתמה שאינה כריכה לציבור אלא
לפי שמוטלת עליו לפנות את המקום
לפיכך קורא לה עבודת (ג) יחיד: ולבד
שימסרנה לציבור. דקוף סוף מוצדק
ציבור היא קך נראה צעני. ואני
שמעתי עבודת יחיד מקרא פרשה
דמין [בצמטין] (לקמן דף ס"ח): קורא
צאיטלית לזן משלו וקטיף לי בגוה
דלא תמן הסם ובלבד שימסרנה לציבור:
פשיטא. דעובד צה כיון דלמרת
מוסרה לציבור (א) לציבור היא: **משהי**
ריבוא. מנה: האמר מר חוטין.
של בגדי כהונה כפול ששה לקמן
צפרק צא לו (דף ק"א): **כהמרא**
כמוזא. כיון הנראה מחוק לכלי
זכוכית ואע"פ שהזכוכית עצה קך היה
הפסקת מוהבז ונראה בשרו ממוכה:
לעני אומרים וכו'. כלומר אס צאו
צ"ד שלמעלה לחייב עניים ע"י הלל
ועשירים ע"י ר' אלעזר וטרודי הי"נר
על ידי יוסף יש פתחון פה לבעל הדין
לחייבם: **טרפעיך.** סלע מדינה שהוא
חיי דינר קך מפורש כמנוצות (ד).
פירקושו. פירקו משוי השגם מעליו:
אנגריא. עבודת שר העיר. ועבודת
עלמו הייתה והם אינם מכירים צו
וסבורים שהוא מיוצגי העיירות שלו
שעבודת דאנוי הארץ מוטלת עליהם:
משדלנו. מפחתה אותו. כי יתמה
מתרגמינן ארי ישל (שמות כב):
שנצטה לו. צענילו: **מתני' ראשו**
לדרום ופניו למערב. מפרש צגמרא ל'
שעוסק ראשו לזד ההיכל וקא צעי
טעמא אמאי לא מוקי ליה להדיא
וזכו למזרח וראשו למערב: **והכהן**
עומד במזרח. אחריו למזרח:
גמ'

תורה אור השלם

1. ויבאנתם אל הקוצר
החיצונה אל הקוצר
החיצונה אל הקעם יפשוטו
את בגדיהם אשר הקה
משקרתם בם והניחו אותם
בלשבת הקדש ולבשו
בגדים אחרים ולא יקדשו
את הקעם בבגדיהם:
יחוקל מר יט
2. עשה משפט לעשוקים
בנות לזום לרעבים ו מתיר
אסורים: תהלים קמו ז
3. ויפק עוררים ו זקף
כפופים וי אהב צדיקים:
תהלים קמו ח
4. כי ביום הזה יכפר
עליכם לטהר אתכם מכל
חטאתיכם לפני ה' תהוהו:
ויקרא טו ל

גליון הש"ס

רש"י ד"ה מיתובי וכו' הוא
יחוקל מר וכו' אקרא.
וכעין מה דליתא צמטין דף
י"ז ע"ב:

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מיתובי ולבשו
כו' כי אל שערי החצר הפנימית
בגדי פשתים ילבשו ולא
יעלה עליהם כי וצאלתם אל
החצר החילונה וגו' יפשוטו
את כי והילכתא הוו גמירי
לאו אלא יחוקל: (ב) ד"ה
ועשירים ע"י ר' אלעזר וטרודי הי"נר
כו' ד"ה פתח עוררים ו זקף
כפופים וי אהב צדיקים ושל
צבור היא:

מוסף רש"י

בהן שעשתה לו אמר
כתובת. שהיו אמוסיהן של
הכנים עשות לניהם משלהם
מאין בגדי כהונה. להלכות
תפארת עשוק וני מלכתאן
וכמה ין משרדות מלת
(ועיל בה). **שמא לא**
ימסרנה יפה יפה. צנן
שלם (ד"ה ב"מ פ"ח). בא
לו. כהן גדול, אצל פרו.
להמודות עליו ציוס הכפופים,
דכתיב וכפר ועדו וגו'
(מבחים ב). והכהן עומד
במזרח ופניו למערב.
אחריו למזרח ומנחם פניו
למערב כלפי ההיכל (שם).

תוס' ישנים (המשך)

שי"ך לדף לה ע"א
גמ'. [פרוה בנושה. פ"ח
י מ חמסי אומרים שהיה
מנשף את שיהי רואה ללכות
צבת קדשי הקדשים והיה
עושה מחילת צה בימ, וצאוהו לשכה הנגשו צו. אמר קרא בר בר. (ד) צפיקו שני דוחסים [צ, ב] נמי דריש צד שהיו ממשם ושיחו על צו.
מאי א"א אחרים חשובים. וא"ת הא מיידי ציולה ולפני ולפנים ואתם ודאי ין חסויים שמשנה לצנדי זכר. וי"ל ולבשו בגדים
אחרים משמע ליה שכל היום ילבשו בגדים אחרים. וא"ת מנא ליה דינמא חסויים מהם (נמנ) [נתי] דלא דמי להלכות דהאן דינמא
פחותים, חסויים מיהו מניין לנו, דילמא כחותם דיוקא. וי"ל דומיא דצנדי זכר שלבש כסיוולא מנית קדשי הקדשים שהן חסויים,
ומסתמא ין יכו ילו לא אחרים. אובשה ועובד בה עבודת יחיד. הולאת קף ומתמה כפי' הקונטרס, והא דקתיב צמטנה אלו משל
ציבור, היינו אס הוא רואה, אלא הרוצה עושהו משלו לכבוד ותתפארת. ובא"ב שימסרנה לציבור. שגריין שינא משל ציבור דמתנא
צמו"כ [אחרי] פ"ח זן צנדי קוש דצין אכ כלל הנגשים שהיו [משל] קדש, ודיוקא בעבודת יחיד אלא בעבודת ציבור אינו יכול לעשות
אע"פ (שמוסרה) [שמוסרה] לציבור. ולא ידע רבינו יהודה מאי שנא מקערות שיוצלו להקטיר אס עשה יחיד (ומכרה) [ומסרה]
לציבור. רשע אומרים צו מפני מה צא עסקת בתורה. כדלמרינן בנבטהדריין [ז, ח] שאין תחילת דיעו של אשם אלא על דברי מרבי.